

Dosarul nr. 2ra-293/23
2-21159102-01-2ra-22022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Țonov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, M. Guzun)

ÎNCHEIERE

21 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Golubeva împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Nina Isac, Consiliul municipiului Chișinău, Primăria municipiului Chișinău și Ministerul Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Tatiana Golubeva și a fost menținută hotărârea din 11 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 27 octombrie 2021, Tatiana Golubeva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin decizia din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău nr.2a-1964/15 s-a admis în parte cererea de chemare în judecată înaintată de Tatiana Golubeva împotriva Ministerului Finanțelor și Consiliului municipal Chișinău cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin confiscarea ilegală a averii și s-a dispus încasarea din contul bugetului Consiliului municipal Chișinău prin transferul din contul bugetului de stat, în beneficiul Tatiane Golubeva, costul imobilului confiscat ilegal în sumă de 527 790 de lei și 54 641,35 de lei ce constituie valoarea a 8 000 de lei românești confiscate în anul 1947, iar în total

suma de 582 431,35 de lei cu eşalonarea pe o perioadă de 3 ani.

Decizia din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău a devenit irevocabilă în urma adoptării încheierii din 17 august 2016 a Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-1243/16, prin care s-au declarat inadmisibile recursurile declarate de Consiliul municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Ulterior la data de 24 noiembrie 2016, reclamanta s-a adresat executorului judecătoresc Nina Isac, pentru intentarea procedurii de executare și încasarea în mod forțat a sumelor stabilite prin decizia din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, din motiv că debitorul nu a executat-o benevol.

Prin încheierea din 24 noiembrie 2016 a executorului judecătoresc Nina Isac nr.131-424/16 s-a intentat procedura de executare, iar prin încheierea nr. 131-424/16 din 27 aprilie 2021 procedura a fost încetată. Astfel, executarea deciziei din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău a durat 4 ani și 5 luni.

A menționat că achitățile plăților, 3 la număr, au avut loc cu încălcarea termenului.

A relatat că, procedura de executare în cauză nu este complexă ori în respectiva procedură de executare erau doar două părți și anume Tatiana Golubeva în calitate de creditor și Consiliul Municipiului Chișinău în calitate de debitor. Totodată obiectul procedurii de executare este simplu și anume încasarea mijloacelor bănești de la bugetul de stat.

La fel, comportamentul reclamantei nu a dus la tergiversarea procedurii de executare. Mai mult, Tatiana Golubeva și reprezentantul acesteia, avocatul Igor Coban au manifestat un rol activ în procedura de executare. Acest rol activ se dovedește prin cererea din 19 decembrie 2017, cererea din 01 martie 2018 și cererea din 18 mai 2020.

A menționat că, interesul său în procedura de executare nominalizată este major, ori prin documentul executoriu s-a dispus încasarea contravalorii bunurilor confiscate ilegal.

A afirmat că, instanța de judecată acordă o satisfacție echitabilă în contul reparării prejudiciului moral, pe care Tatiana Golubeva îl evaluează, în bani, la suma de 50 000 de lei și care este justificat prin durata excesivă a procedurii de executare la care este supusă și la incapacitatea statului prin intermediul organelor sale de a crea premise reale și funcționale pentru executarea unei hotărâri judecătorești. Cu atât mai mult că, debitor în respectiva procedură de executare la fel a fost organul statal, acțiunile căruia a dus la încălcarea termenului rezonabil.

A considerat că, este îndreptățită să solicite acordarea prejudiciului moral, ce derivă din încălcarea vădit nejustificată a termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești, și respectiv, a dreptului reclamantului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO.

A susținut că mărimea prejudiciului moral solicitat este în concordanță, ba chiar mai mic decât mărimea despăgubirilor acordată de CtEDO.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr.2a-1964/15 din 26 ianuarie 2016 ce s-a aflat în procedura executorului judecătoresc Nina Isac, încasarea

de la bugetul de stat în beneficiul Tatiane Golubeva a sumei în mărime de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral suportat ca urmare a încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierile din 22 decembrie 2021 și 24 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii executorul judecătoresc Nina Isac, Consiliul municipiului Chișinău, Primăria municipiului Chișinău și Ministerul Finanțelor.

Prin hotărârea din 11 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La data de 19 martie 2022 Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, a declarat apel împotriva hotărârii din 11 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Tatiana Golubeva și a fost menținută hotărârea din 11 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a notat că, termenul de executare se va aprecia de la data nașterii obligației de executare și se va termina cu executarea efectivă a obligației stabilită în documentul executoriu, dar nu data când executorul judecătoresc a încetat procedura de executare.

Astfel, a atestat că, documentul executoriu din 26 ianuarie 2016, prin care s-a dispus încasarea din contul bugetului Consiliului municipal Chișinău prin transfer din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantei Tatiana Golubeva, costul imobilului confiscat ilegal în sumă de 527 790 de lei și 54 641,35 de lei ce constituie valoarea a 8 000 de lei românești confiscate în anul 1947, iar în total 582 431,35 de lei, a fost executat integral la data de 30 august 2019.

Iar procedura de executare a durat în perioada de trei ani prevăzută în documentul executoriu, cuprinsă între 24 noiembrie 2016, data intentării procedurii de executare și până la 30 august 2019, data executării ultimei tranșe de transferare a datoriei.

Instanța de apel a constatat că acțiunile întreprinse de executorul judecătoresc, în vederea executării silite a documentului executoriu, corespund exigențelor legale, nefiind constatate derogări, tergiversări sau lipsă de diligență din partea executorului.

În atare circumstanțe, instanța de apel a conchis despre lipsa încălcării dreptului reclamantei/apelant Tatiana Golubeva la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Or, acțiunile întreprinse de executorul judecătoresc și executarea de facto a titlului executoriu au fost efectuate în termen rezonabil. Mai mult ca atât, în termenul de 3 ani stabilit prin hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă.

La data de 31 ianuarie 2023, Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că, obiectul acțiunii l-a constituit executarea unei obligații față de Tatiana Golubeva din partea autorităților publice în 3 rate egale,

consfințite printr-un act judecătoresc irevocabil - decizia din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău. A menționat că obligațiile de achitare în rate a plății a devenit scadentă din moment ce actul judecătoresc a devenit definitiv, însă debitorul nu și-a executat în termen obligația incumbată.

Totodată a indicat că, instanța de judecată a interpretat eronat prevederile art. 68 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, care prevede momentul de care este legat caracterul executoriu al actului judecătoresc și anume de când acesta devine definitiv, și nicidecum după rămânerea irevocabilă.

A susținut că, dat fiind faptul că debitorul nu și-a executat benevol obligația stabilită prin actul judecătoresc definitiv din data de 26 ianuarie 2016, creditorul ulterior, la data de 24 noiembrie 2016 s-a adresat executorului judecătoresc Nina Isac, pentru intentarea procedurii de executare și încasarea în mod forțat a sumelor de bani stabilite prin decizia din 26 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău. Respectiv creanța urma a fi achitată: 1 tranșă – 26 ianuarie 2016, a 2 tranșă – 26 ianuarie 2017, a 3 tranșă – 26 ianuarie 2018. Pe când creanța a fost achitată cu întârziere, conform ordinelor de plată din 01 februarie 2017, din 23 iulie 2018 și din 29 august 2019.

Totodată a menționat că prin neaplicarea prevederilor Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanțele de judecată au lipsit neîntemeiat și în mod arbitrar recurența de un remediu național de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 30 noiembrie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentei Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, prin intermediul poștei electronice, la data de 10 februarie 2023 (f.d. 213).

Astfel, recursul, declarat la 31 ianuarie 2023, este în termen.

La 22 februarie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 220).

Referințe nu au fost depuse.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Tatiana Golubeva, reprezentată de avocatul Igor Coban, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi